

Ruotsinpihlaja

Oxel

Scandosorbus intermedia

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Ahvenanmaalla rauhoitettu (ÅFS 3/2002)

Luonnehdinta

Ruotsinpihlaja on noin kymmenmetriseksi kasvava, vanhana melko paksurunkoinen puu. Ruotsinpihlajan erottaa muista Suomessa kasvavista pihlajista lehtien perusteella. Ruotsinpihlajan lehdet ovat parihalkoiset, eikä niissä ole ollenkaan täysin erillisiä lehdyköitä. Hedelmä on pitkänomainen punaruskea marja.

Elinympäristö ja levinneisyys

Ruotsinpihlaja kasvaa kuivilla kivikkaisilla niittytyräillä, kalliolehdhoissa ja lehdesniityillä. Se on kasvupaikkansa suhteen melko vaativa, ja kasvupaikkojen maaperä onkin usein runsaskalkkista. Suomessa ruotsinpihlajan levinneisyysalueita ovat Ahvenanmaa ja lounaissaaristo, mutta istutettuna ja viljelykarkulaisena sitä löytyy monin paikoin kaukanakin varsinaisesta levinneisyysalueestaan.

Nykytila ja uhkatekijät

Ruotsinpihlajalle sopivat elinympäristöt ovat vähentyneet hakkuiden takia. Joitakin kasvupaikkoja on myös raivattu pelloiksi, ja jonkin verran laji on kärsinyt myös keräilystä. Metsänhakuut ovat uhka ruotsinpihlajalle, koska puu saataan helposti raivata pois hakkuiden yhteydessä. Myös teiden ja rakennusten rakentaminen saattaa uhata joitakin kasvupaikkoja. Alle puolet ruotsinpihlajan nykyisistä kasvupaikoista sijaitsee suojelualueilla, Manner-Suomen nykyisistä kasvupaikoista vain pari on suojeltuja.

Hoitosuositukset

Hakkuiden yhteydessä ruotsinpihlajajaysilöt tulisi säästää.

Lähteet

- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.
- Hämet-Ahti L., Palmen, A., Alanko P. & Tigerstedt, P.M.A. 1992. Suomen puu- ja pensaskasvio. 2. uudistettu painos. Dendrologian seura, Helsinki. 373 s.
- Ranta, P. 1997. Ruotsinpihlaja – oxel. Teoksessa Ryttyäri, T. & Kettunen, T. (toim.). Uhanalaiset kasvimme. Suomen ympäristökeskus ja Kirjayhtymä Oy, Helsinki. S. 249.

Kuva: Leena Eerola